

Fagbladet

OFFICEREN

04 / SEPTEMBER 2021

KLIMAFORANDRINGER STILLER NYE KRAV TIL FORSVARETS OPERATIVE EVNER

DIGITALT ANGREB PÅ HOD
TJENESTEMANDSPENSION EFTER SKILSMISSE
SENIORSEMINAR
DEN FRANSKE FORSVARSATTACHÉ

www.hod.dk

INDHOLD

NR. 4/2021

Leder

Kort nyt

Så skete det også for HOD

Klimaforandringer stiller nye krav til Forsvarets operative evner

Da amerikanerne kom til Esbjerg

Faglige forklaringer

Agenor gav store erfaringsbooststil yngre danske søofficerer

Forsvarsattaché:
"Vi må stå sammen om at forsvare vores fælles værdier og frihed i en stadig farligere verden"

Boganmeldelse: Når hammeren bliver løsningen på alle problemer

Det glemmer jeg aldrig...

Verserende sager

Forsidefoto:
forsvarsgalleriet.dk

Bagsidefoto:
OP Agenor

DEN OVERSETE KONFLIKT

Formand
Niels Tønning
niels@hod.dk

SOMMEREN IGENNEM HAR DEN ENE STORE SPORTSBEGIVENHED AFLØST DEN ANDEN, men det er nok kun en del af forklaringen på, at de 10 ugers sygeplejerskestrejke ikke har fyldt meget i mediebilledet. En anden og vigtig pointe er formentlig, at det for mange står lidt hen i det uvisse, hvad konflikten egentlig drejede sig om. Selv om det sikkert er klart nok, at sygeplejerskerne kræver mere i løn, så fremstod det i medierne også, som om sygeplejerskerne i gennemsnit får en ganske god løn. Men hvordan kan man objektivt forholde sig til, om sygeplejerskers lønninger, eller for den sags skyld alle andre faggruppers lønninger, er rimelige?

Noget af det, som har været fremme i debatten, var tjenestemandereformen af 1969, som efter en lønkommission justerede en reform fra 1919, der lønindplacerede de offentligt ansatte i lønrammer. En del af sygeplejerskernes kritik går på, at reformen tager et forkert afsæt og derfor fastholder traditionelt kvindedominerede fag i en for lav lønindplacering i sammenligning med traditionelle mandefag på samme uddannelses- og ansvarsniveau.

Sygeplejerskerne søger hermed at gøre udfordringen til et ligelønsspørgsmål, men ikke i traditionel forstand, hvor man - uanset køn - skal have samme løn for samme arbejde. Men reelt er det hermed et meget sværere fordelingspolitisk spørgsmål. Skal en sygeplejerske aflønnes bedre end en politibetjent, folkeskolelærer eller jordemor? Og kan man overhovedet sammenligne på tværs af fag? Det er korrekt, at uddannelsen til sygeplejerske i dag er på samme kvalifikationsniveau som de andre, men er det ene fag vigtigere end det andet? Er vilkår, ansvar og belastning overhovedet sammenlignelige? Og - ikke mindst - kan udfordringen overhovedet løses ved overenskomstbordet?

Hvis man forudsætter, at en gruppe - som f.eks. sygeplejersker eller soldater - skulle være indplaceret i for lav lønramme, så vil jeg hævde, at det lønforterslæb aldrig kan indhentes ved overenskomstforhandlinger, for der vil alle grupper i udgangspunktet procentuelt altid få de samme lønstigninger. Alternativet ville jo forudsætte, at nogle organisationer skulle acceptere et dårligere forhandlingsresultat for egne medlemmer til fordel for en anden gruppe. Det kan ingen organisation stå på mål for, og derfor sker det heller ikke. Af samme årsag kan et lovindgreb heller ikke favorisere en gruppe som sygeplejerskerne, da man herved reelt ville undergrave den overenskomst, som alle andre organisationer stemte hjem. Og det ville med sikkerhed få de fleste organisationer på banen med nye og måske lige så berettigede lønkrav. Det betyder ikke, at strejkevåbnet og den danske model ikke virker på det offentlige arbejdsmarked, men det kræver, at fagbevægelsen står sammen.

Situationen er meget kompleks, for de faglige organisationer har gennem tiden - ikke mindst på grund af fagenes forskellige karakter og vilkår - prioriteret anvendelsen af overenskomstpuljer meget forskelligt. En gruppe kan have prioriteret udvikling af basislønninger, hvor andre prioriterede fleksible arbejdstidsregler, tillæg eller ydelser. Det var f.eks. HOD's klare politik før nylønsreformen at prioritere overenskomstmidler til 'køb' af ekstra løntrin og omklassificering af stillinger. Derfor kan officererne i sammenligning med andre grupper godt have en højere basisløn i dag, men lavere tillæg eller aktivitetsbestemte ydelser end andre sammenlignelige grupper. Uanset om den prioritering i dag virker

rigtig eller forkert, så var det vores valg, og dermed næppe noget vi kan lægge andre organisationer til last. Heller ikke, selv om det kan virke urimeligt, hvis soldater i mission eller døgtjeneste honoreres dårligere end andet personel, de deler vilkår med.

Som det nok er tydeliggjort, så kom det ikke bag på mig, at sygeplejerskekonflikten måtte ende med, at gruppen ved lovindgreb fik samme lønstigning som øvrige grupper. At man ikke bare kan sammenligne basislønninger, men også er nødt til at inddrage både tillæg, arbejdstidsaftaler og aktivitetsbestemte ydelser og dermed også forhold som ansvar og vilkår for opgaveløsningen.

Den virkelige udfordring ligger ikke i den rå løn, men i den vilkårsændring, som har ramt hele den offentlige sektor. At belastningen på de ansatte efter årtiers nedskæringer og effektiviseringer har nået et niveau, hvor honoreringen ikke står mål med indsatsen, og man dermed reelt straffes for at gå den ekstra mil for at påtage sig merarbejde, vagter, udsendelser m.m. Og officerskorpset har gennem tiden virkelig holdt humlebien flyvende, for ikke mange har sagt nej til opgaver - heller ikke, selv om opgaverne på forhånd så umulige ud.

Opgaven for den ved lovindgrebet nedsatte lønkomité bliver derfor så svær, at den måske også er uløselig, for løsningen kan enten koste milliarder i øgede lønninger eller resultere i, at man i fremtiden generelt ikke vil kunne fastholde eller rekruttere kvalificeret arbejdskraft i den offentlige sektor. En trend, som desværre heller ikke er helt ukendt for officersgruppen.

Den virkelige
udfordring ligger ikke
i den rå løn, men i den
vilkårsændring som
har ramt hele den
offentlige sektor.

SENIORSEMINAR

HOD inviterer sammen med PFA til seniorseminar på Sixtux, Middelfart.
Seminaret er for dig, der forventer at have 2-3 år tilbage på arbejdsmarkedet
– og din eventuelle samlever/ægtefælle.

Seminaret afholdes

tirsdag d. 9. november kl. 9.00 til onsdag d. 10. november kl. 15.30

på adressen

Sixtus Sinatur Hotel & Konference

Teglgårdsvej 73

5500 Middelfart

FORMÅLET MED SEMINARET ER at klæde dig på til de sidste år på arbejdsmarkedet og på overgangen til pension eller efterløn – eller eventuelt et nyt job. Både faktisk omkring regler og begreber på området og med inspiration, som du kan bruge til at forholde dig til, hvordan tilværelsen skal forme sig i de kommende år.

På seminaret bliver du præsenteret for en række emner, der iflg. PFA's erfaringer er særligt relevante på netop det sted i livet:

- **Pensionsøkonomi:** Hvad skal du leve af, når du går på pension? Hvad skal du være opmærksom på i forhold til planlægningen af din pensionsøkonomi? I hvilken rækkefølge skal du bruge dine penge?
- **Muligheder og udfordringer** i både senkarrieren og den tredje alder – du får en række anbefalinger og gode råd til en overgang i livet, som for mange er en ret stor og vanskelig omvæltning.
- **Jobsøgning:** Hvis du ikke ønsker at sige farvel til arbejdsmarkedet, selvom din ansættelse i Forsvaret ophører, får du her viden om, hvad man lægger vægt på på det civile arbejdsmarked, hvad dine kompetencer hedder på "civilt" sprog, og hvordan dine kompetencer kan bruges både i det private og det offentlige. Endelig får du også tips til udformning af CV og brug af netværk i jobsøgningen.
- **Arv, testamente og begunstiggelse:** Er du opmærksom på, at der ved dødsfald gælder forskellige regler i forhold til hhv. de værdier, du ejer og har – f.eks. hus, bil og værdipapirer – og så pensionsopsparinger, som ved dødsfald fordeles efter andre regler? Og i hvilket omfang kan du selv styre udfaldet?

- **Et mere filosofisk blik på livet,** tiden og eksistensen, hvor du får det lidt mere overordnede perspektiv på det gode liv.

Undervisere og oplægsholdere på seminaret er dels PFA's eksperter vedrørende pensionsøkonomi, arv og testamente samt senkarrieren og overgangen til pension dels konsulent Steen Mikkelsen fra HOD vedrørende tjenestemandspensioner. Herudover vil du møde to eksterne eksperter vedrørende hhv. jobsøgning og livet og eksistensen.

Seminaret bliver tilrettelagt, så der er god mulighed for at stille spørgsmål og kommentere på indlæggene. Der bliver herudover lagt både større og mindre øvelser og opgaver ind i løbet af seminaret, dels fordi det styrker læringen og refleksionen, dels fordi det gør seminaret mere levende og styrker netværksdannelsen.

Der er ikke individuel rådgivning på selve seminaret, men det kan du altid aftale med PFA efterfølgende.

PFA har stor erfaring i at tilrettelægge og gennemføre denne slags arrangementer, som man har afholdt igennem de seneste 15 år. PFA afholder ca. 125 seniorkurser og –seminarer om året.

TILMELDING

Tilmelding foregår på hod.dk, hvor du skal logge dig ind. Deltagelse er gratis. Når du tilmelder dig, kan du også se flere detaljer om blandt andet programmet.

Da der kun er et begrænset antal pladser, foregår tilmeldingen efter først til mølle-princippet.

Siden 2002 har HOD haft domicil på Østerbro i København. Sådan er det snart ikke længere, for Hovedbestyrelsen har efter mange overvejelser og drøftelser valgt at sælge huset, og det skete så her i sommer med fraflytning i løbet af vinteren. Derfor leder vi nu efter nye lokaler, og vi håber meget at kunne skrive mere i næste nummer af Officeren.

Foto: Sara Skytte

FLYTTEGODTGØRELSE TIL OVERENSKOMSTANSATTE

Overenskomst 2021, OK21, der trådte i kraft 1. august, skaber ligestilling mellem overenskomstansatte og tjenestemandsansatte officer, når det handler om flyttegodtgørelse.

TEKST HANS HARTMANN

TIDLIGERE KUNNE MAN SOM OVERENSKOMSTANSAT officer ikke få flyttegodtgørelse, hvis man søgte en stilling på samme niveau som nuværende. Det skyldtes følgende cirkulæremærkning til § 24 i Akademikeroverenskomsten:

Ansættelsesmyndigheden kan kun yde flyttegodtgørelse ved uansøgt forflyttelse eller forflyttelse i forbindelse med forfremmelse.

Den nye overenskomst, OK 21, mellem HOD og FPS, som har effekt pr. 1. august 2021, skaber nu ligestilling mellem overens-

komstansatte og tjenestemandsansatte officerer i forhold til at kunne få flyttegodtgørelse efter reglerne i statens aftale om flyttegodtgørelse.

Den flyttegodtgørelse, som kan ydes, når man søger en stilling på niveauet, består i udgangspunktet af to elementer: Godtgørelse af befordringsudgifter i forbindelse med flytningen for officeren og dennes husstand samt godtgørelse af udgifter ved indboets flytning med fradrag af 20 %. Dette er dog kun udgangspunktet, idet der er mulighed for at forhandle en højere flytte-

godtgørelse – helt op til samme dækning, som gives ved uansøgt forflyttelse. Man kan forhandle flyttegodtgørelse sideløbende med den lønforhandling, der alligevel skal gennemføres inden ansættelsen.

Hvis man skal flytte, er det vigtigt i god tid at kontakte 'FLYT' ved Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse for at få råd og vejledning samt accept af påtænkte dispositioner. FLYT's hjemmeside er også fyldt med godt, vejledende materiale samt Q&A.

TRUE ENGINEER

Rheinmetall's Armoured Engineer Vehicle AEV3 Kodiak is a true engineer: based on the Leopard 2 it is specially designed to meet the high demands of modern combat engineers. Today, more than forty AEV3 Kodiak armoured engineer vehicles are in service around the world, specifically in Switzerland, Sweden, the Netherlands and Singapore – and in the near future also in Germany.

www.rheinmetall-defence.com/Kodiak

PASSION FOR TECHNOLOGY.

 RHEINMETALL

SÅ SKETE DET OGSÅ FOR HOD

Onsdag d. 4. august kl. 05.30 begyndte en kryptering af filerne på HOD's lokale servere. Det skete som følge af et hackerangreb.

ANGREBET BLEV OPDAGET VED 07.30-TIDEN, og straks gik vi – sammen med vores sædvanlige IT-partner – i gang med at forsøge at standse ulykken. Det var dog for sent. Som en forholdsvis lille virksomhed er det ikke meget, der fylder på vores servere, og den fjendtlige kryptering var derfor allerede gennemført.

I løbet af dagen indledtes et godt samarbejde med såvel politi som særligt Center for Cybersikkerhed (CFCS). Sidstnævnte følger sagen nøje og til dørs i et samarbejde med politiet om efterforskningen af angrebet.

Derfor har vi i sekretariatet kunnet koncentrere os om genopbygningen af vores netværk, så at vi så hurtigt som muligt har fået adgang til vores dokumenter for at kunne hjælpe medlemmerne på sædvanlig god vis.

Ifølge oberstløjtnant Peter K. fra Center for Cybersikkerhed (CFCS) sker sådanne angreb ofte for danske virksomheder, men desværre er det også hans formodning, at disse angreb (eller angrebsforsøg) ikke i alle tilfælde anmeldes til myndighederne. Derfor må man antage, at der desværre er et stort mørketal.

I dette tilfælde kontaktede HOD både det lokale politi og CFCS, hvilket giver CFCS gode muligheder for at støtte politiet, der foretager den videre efterforskning.

Ifølge Peter K. er det i CFCS interesse, fordi vi så kan få mere viden om angriberens Taktik, Teknikker og Procedurer (TTP), så CFCS kan varsle de næste potentielle ofre. Det er selvfølgelig også vigtigt at se nærmere på muligheden for, at personoplysninger på officerer i Forsvaret kan være eksfiltreret.

En ting er helt sikkert, de kriminelle vil, så snart et sikkerhedshul er lukket, søge efter nye.

Vi har ikke været i en situation, hvor vi har skullet betale løsesum, men selvfølgelig koster en omlægning af hele IT-strukturen en del penge, lige som hovedbestyrelsen har besluttet, at vi fremadrettet bruger lidt flere penge på den sikkerhed, der skal være om vores data.

Advokater med lang baggrund i Forsvaret, giver 20% rabat på advokatrådgivning til private

Vi har indgået aftale med HOD om medlemsrabat på advokatrådgivning.

Du kan således med fordel få berigtiget din bolighandel, styr på dine ansættelsesrettigheder, udarbejdet testamente eller ægtepagt, blive rådgivet om papirløst samliv, børn og samvær eller opløsning af parforhold - med andre ord, alt hvad du har brug for som privatperson.

Ring på tlf. **4343.4361** og hør om dine muligheder, send os en mail på glostrup@ret-raad.dk eller læs mere på www.ret-raad.dk/glostrup.

Claus Rehl, Advokat (H)
PLR

Nicholas Ø. Keller, Advokat (L)
GHR

Ret&Råd
ADVOKATER

Glostrup Ballerup Greve

Ret&Råd Glostrup
Banegårdsvej 1
2600 Glostrup
glostrup@ret-raad.dk

Ret&Råd Greve
Korskildelund 6
2670 Greve
greve@ret-raad.dk

Tlf. **43 43 43 61**
www.ret-raad.dk/glostrup

KLIMA- FORANDRINGER STILLER NYE KRAV TIL FORSVARETS OPERATIVE EVNER

Ændringerne i klodens klima er så omfattende, at de i fremtiden vil påvirke størstedelen af Forsvarets operationer både i Danmark og i udlandet. Sådan lyder det fra militæranalytiker Jens Wenzel Kristoffersen, der mener, at klimaforandringer bør fylde mere i Forsvarets bevidsthed.

TEKST ANDERS HØJER RØMELING

FOTO FLICKR & FORSVARSGALLERIET.DK

2021 HAR VÆRET RIG PÅ EKSTREME

vejrphenomener forårsaget af global opvarmning: Vandmasser i Tyskland og Belgien har skyllet hele bygninger og veje væk med næsten 200 omkomne til følge. I Grækenland og Tyrkiet har myndighederne kæmpet med voldsomme skovbrande, og som en kedelig optakt til sommerens katastrofer kunne forskere i foråret fortælle, at temperaturen ved jordens og havets overflade i Arktis stiger tre gange så hurtigt som i nogen anden region på kloden.

- På globalt plan bliver det varmere, og derfor ser vi, at verdens store hydrologiske cyklus – altså vandets kredsløb – bliver mere intens. Der kan selvfølgelig være usikkerheder i vores modeller, men det generelle billede er, at ekstremvejret kommer. Det gælder blandt andet ekstrem nedbør, mere tørke og kraftigere orkaner, fortæller klimaforsker ved Danmarks Meteorologiske Institut Ole Bøssing Christensen. Han tilføjer:

- Verdens tørre egne vil blive endnu mere tørre, altså helt Sahara-agtige, og de egne, der allerede får meget regn i dag, vil få endnu mere.

Ekstremt vejr påvirker operationer

For Forsvaret giver det god mening at følge klimændringerne og det ekstreme vejr, mener orlogskaptajn og militæranalytiker ved Københavns Universitets Center for Militære Studier Jens Wenzel Kristoffersen. I et såkaldt baggrundspapir, som Jens Wenzel Kristoffersen og Københavns Universitet udgav tidligere på året, lyder konklusionen, at vejret i stigen-de grad vil få betydning for Forsvarets opgaver, operationsområder og materiel.

- Klimaforandringerne er kommet for at blive, også i en sikkerhedspolitisk og forsvarspolitisk forstand. Spørgsmålet er, hvordan vi bedst forbereder os på dem, for Forsvaret er nødt til at være klimaforandringsparat både i en national og en inter-

national sammenhæng, for klimaet vil påvirke vores operationsområder; det være sig fra Arktis i nord til Sahel i syd samt vores nabolande i Norden, siger han.

I baggrundspapiret nævner Jens Wenzel Kristoffersen eksempelvis, at temperaturerne i operationsområder som Mali og Irak kan stige helt op til 48 grader, og at tørke, sandstorme og øget sandflugt forventes at optræde langt hyppigere, end man ser i dag.

- Klimaforandringer er en del af operationerne, for hvis de logistiske baser ikke er klimaparete, så går det et eller andet sted ud over operationerne. Ekstremt vejr så som hyppige sandstorme kan gøre, at man ikke får vigtige forsyninger ind, og oversvømmelser kan ramme sårbare olieledninger. Derudover kan kajanlæg blive beskadiget, fordi vandet stiger.

- Der har også været eksempler på helikoptere, som ikke kunne løfte af, fordi varmen gjorde, at der ikke var kraft nok i motoren til, at de kunne flyve, og så måtte man reducere vægten. Og på hærens køretøjer er der et større slid på lejer og alle mulige bevægelige dele på grund af sand, så jo højere temperaturer, desto mere sand, og jo mere slider det på materiellet. Det gælder sådan set

også for den enkelte soldat, som skal have mere vand og bedre afkøling i sin uniform.

Et varmere Arktis medfører flere opgaver

Også i det høje nord ser Jens Wenzel Kristoffersen, at Forsvarets opgaver er under hastig forandring på grund af klimaforandringer.

- Fordi der bliver mindre is, åbnes der op for større isfri områder, hvilket skaber øget militær og civil aktivitet, som igen kalder på mere overvågning og søredningsberedskab, siger Jens Wenzel Kristoffersen.

- Kort sagt skal der flyves mere og sejles mere, så man skal bruge flere enheder. Man skal til at tænke i nogle helt andre operationsområder, end man har gjort hidtil. For Grønlands vedkommende ser jeg, at hvis det nuværende tempo fortsætter, så vil det inden for en tiårig periode dreje sig om rigtig store områder; både den transpolare rute og den nordøstlige passage vil åbne sig, og det stiller selvfølgelig store krav til Danmarks evner til at overvåge og lave søredning – såfremt Danmark til den tid stadig er Grønlands sikkerhedspolitisk garant i Rigsfællesskabet.

Analytikeren runder af ved at pege

- Der kan selvfølgelig være usikkerheder i vores modeller, men det generelle billede er, at ekstremvejret kommer. Det gælder blandt andet ekstrem nedbør, mere tørke og kraftigere orkaner.

Ole Bøssing Christensen

– Med Arktisk Beredskabs Styrke har vi også fået en ramme for, at vi kan trække på de styrker, vi nu har, til at løse opgaver i Grønland og få materiel og logistik på plads, hvis nødvendigheden opstår.

Martin Birkedahl Nielsen

på, at det amerikanske militær allerede har taget hul på klimadebatten, blandt andet ved i 2019 at udpege 79 operative baser, som er særligt udsatte for enten oversvømmelser, tørke eller skovbrande.

– Amerikanerne kan ikke leve med, at klimaforandringerne får så store konsekvenser, at deres baser ikke kan operere. Det er min anbefaling, at man i en dansk kontekst på samme måde begynder at se på de her udviklinger i god tid, inden det måske er for sent. Hvis man ikke ser på det i tide, kan man risikere, at det går ud over den operative indsatssevne.

”Vi tænker altid klima ind i planlægningen”

Ifølge oberstløjtnant Martin Birkedahl Nielsen er Forsvaret allerede vant til at tænke lokale klimaforhold og risici ved ekstremt vejr ind i arbejdet.

– Vind og vejr har altid haft en stor – og til tider måske afgørende – betydning for vores evne til at kunne gennemføre operationer, uanset hvor på kloden de måtte foregå, siger han.

I kraft af sin midlertidige funktion som fungerende chef for Operationsafdelingen i Forsvarskommandoens Operationsstab har Officeren bedt Martin Birkedahl Nielsen forholde sig til, om udsigterne til mere ekstremt vejr bør give klima en større plads i planlægningen af Forsvarets operationer?

– Om der er behov for at tænke klima yderligere ind i planlægningsprocessen, er måske svært at svare på, for udgangspunktet er, at vi altid tænker klima ind i vores operationsplanlægning. Så hvis der vil ske forandringer, som medfører hyppigere eller mere intense vejrforhold, vil det få en konsekvens og dermed få indflydelse, siger han.

– Der er ingen tvivl om, at klimaet i dag stiller store krav til vores materiel og personel, uanset om det er i et varmere klima eller i det høje

nord, og det har stor indvirkning på vores evne til at operere. Når vi er i Afrika og Mellemøsten, oplever vi ofte sandstorme, oversvømmelser og hedeølger, men om vi over en tiårig periode oplever det i en stigende grad, det er svært at sige noget om, da vi ikke monitorer det.

– Den dataindsamling, vi i stedet laver, går mere konkret på, hvad udfordringerne er for de enkelte militære kapaciteter og operationerne under de enkelte klimatiske forhold, og dernæst hvordan vi kan mindske de udfordringer. Klimaet er i virkeligheden et operationsvilkår, som vi tilpasser os.

I forhold til temperaturudviklingen i Arktis genkender oberstløjtnanten dog billedet af, at de voldsomme klimaforandringer allerede i dag spiller ind på Forsvarets opgaver. I mange år har man haft et Challenger-fly udstationeret i Grønland ca. 220 dage om året for at lave overvågning og søredningsopgaver, men i august i år blev udstationeringen permanent.

– Flyet kan lave en større dækning både i forhold til overvågning og søredning omkring Grønland og operere hele året rundt. Desuden udsender vi periodevis fregatter i op til 60 dage om året, som indgår i at dække Arktis’ kæmpestore område, og så er der indgået aftaler om satellitovervågning og luftrumsovervågning. Med Arktisk Beredskabs Styrke har vi også fået en ramme for, at vi kan trække på de styrker, vi nu har, til at løse opgaver i Grønland og få materiel og logistik på plads, hvis nødvendigheden opstår, siger Martin Birkedahl Nielsen.

Forventer voldsommere vejr i Danmark og Norden

Men de ekstreme vejrforhold udgør ikke kun en faktor i nord og syd, mener militæranalytiker Jens Wenzel Kristoffersen, for Danmark står ikke til at gå ram forbi, når resten af kloden opvarmes.

- Herhjemme kommer vi til at stå over for nogle ekstreme vejrhændelser, som ikke finder sted hvert tyvende år, som de plejer, men måske hvert andet år, og fordi de her ekstremhændelser vil ramme os, mener jeg også, at vi som forsvar og det samlede danske beredskab er nødt til at kunne imødegå det her. Fra et militært synspunkt handler det om at kunne sikre vores operative evne, men også i allerhøjeste grad vores evne til at kunne støtte civilsamfundet.

- Vi skal spørge os selv om, hvor vidt vi har tilstrækkeligt med grej til at kunne imødegå store oversvømmelser eller skovbrande under meget varme hedeperioder, og om vi har det tilstrækkelige antal personel, og hvor meget vi skal kunne støtte vores nordiske og tyske naboer?

Gennem sine 39 år i Beredskabsstyrelsen har operativ chef Lars Schou godt bemærket, at det ekstreme vejr har taget til.

- Jeg bemærkede for alvor de ekstreme vejrhændelser i 2007, hvor der kom så meget regn, at vi var på Roskilde Festival og hjælpe dem med at pumpe vand væk, hvilket festivalgæsterne kvitterede for ved at tisse på vores slanger.

- Siden da accelererede det jo - forstået på den måde, at der kom flere og flere oversvømmelser, og hvor vi var ude og hjælpe kommunerne, og vi anskaffede løbende flere højkapacitetspumper, mobile dæmninger og

sandsækkefyldere. Det kulminerede vel i sommeren 2011, hvor der var rigtig meget skybrud i København, og hvor det først her for alvor gik op for den bredere befolkning.

Siden skybruddene over hovedstaden for ti år siden er Beredskabsstyrelsen rykket ud til i alt 20 'ekstreme vejrhændelser' i Danmark, hvor langt de fleste skyldtes oversvømmelser eller brande. Derudover har styrelsen assisteret Sverige og Grønland ved brande og fjeldskred og sågar på De Vestindiske Øer, hvor to orkaner rasede i 2017.

I dag oplever Beredskabsstyrelsen dog at blive kaldt ud færre gange, fortæller Lars Schou - formentlig fordi landets kommuner har lært at sikre sig mod den ekstreme nedbør,

- Flere af de kommunale tiltag mod oversvømmelser er begyndt at hjælpe, blandt andet sluser, diger og pumper. Andre steder har man "gjort plads" til oversvømmelser, så man bedre kan styre vandmasserne.

Kyststrækning gør os sårbare

Danmarks geografi er også med til at sikre, at klimaforandringerne ikke får lige så katastrofale konsekvenser som mange andre steder i verden. Det fortæller DMI's klimaforsker, Ole Bøssing Christensen.

- På mange måder er Danmark lidt af et smørhul. Altså den slags meget voldsomme klimændringer, der for mange mennesker påvirker, om de overhovedet kan blive boende, hvor

- Det, som kan blive Danmarks klimaproblem, er de danske byer, der ligger ved vandet. Hvis havniveauet stiger med bare én meter, så er der nogle byer, hvis huse kommer under vand.

Lars Schou

de er, får vi jo ikke, og mange af os glæder os jo over, når vi hører, at det bliver varmere i Danmark. Men vi kommer til at opleve vejrekstremer, især i nedbøren.

Lars Schou er enig i, at Danmarks geografi og flade landskab forskåner os modsat vores naboer i Tyskland og i Norden.

- Vi kan jo godt risikere at få lige så meget vand, som det skete i Tyskland denne sommer, men i Danmark har vi den fordel, at topografien er flad, så regnvandet vil ikke løbe ned af et bjerg og igennem slugter, så der dannes flodbølger. Med hensyn til naturbrande er Danmark også mindre udsat end et område som Californien, for danskerne bor ikke i uvejsomme skov- eller bjergområder, og de skove, vi har, er begrænsede, så vi kan vælge at lade skovene brænde ned, hvis der ikke er mennesker i fare.

En ting bekymrer alligevel den erfarne operative chef, ikke mindst i lyset af FN's seneste klimarapport, der forudser en vandstandsstigning på fem meter frem mod år 2150:

- Det, som kan blive Danmarks klimaproblem, er de danske byer, der ligger ved vandet. Hvis havniveauet stiger med bare én meter, så er der nogle byer, hvis huse kommer under vand. Med den meget kraftige afsmeltning, der er i gang i blandt andet Grønland i øjeblikket, kan det betyde, at der kommer vand, hvor der ikke er vand i dag, og så skal vi beslutte, om vi vil bygge diger eller flytte husene. ■

- Fra et militært synspunkt handler det om at kunne sikre vores operative evne, men også i allerhøjeste grad vores evne til at kunne støtte civilsamfundet.

Jens Wenzel Kristoffersen

*I usikre tider
skal vi være mere
for hinanden.
Lad os komme
I GANG*

SPØRG,

HVIS DU ER I TVIVL

I usikre tider leder vi alle efter kvalificerede svar. Svar, der tager udgangspunkt i lige præcis vores økonomi, vores job og vores håb for fremtiden.

Lån & Spar Bank er ejet af dig og din fagforening. Derfor har vi med tiden opbygget en særlig viden om dit fagområde og mennesker med din uddannelse. Vi har også udviklet fordele, som kommer medlemmer af HOD til gode.

Har du spørgsmål om økonomi, bolig eller pension, giver vi dig svar. Du behøver ikke at være kunde. Det er nok, at du er medlem af HOD. Hvorfor ikke benytte sig af det?

Ring 3378 1999

– eller gå på lsb.dk/hod og book et møde.

DA AMERIKANERNE KOM TIL ESBJERG

Hærhjemmeværnsdistrikt
**Syd- og Sønderjylland stod
med ansvaret**, da Forsvaret
for første gang i mange
år skulle yde Host Nation
Support.

TEKST MICHAEL AAGAARD JENSEN
FOTO HJVFOTO

FREDAG DEN 5. JUNI ANKOM NATO-SKIBET Honor til Esbjerg havn. Det blev kulminationen på en større militæroperation, hvor Forsvaret for første gang i mange år skulle yde Host Nation Support til en allieret enhed. Denne gang til den amerikanske 81st Stryker Brigade. I spidsen for det hele stod oberstløjtnant og distriktschef ved Hærhjemmeværnsdistrikt Syd- og Sønderjylland Claus Klaris.

- Host Nation Support dækker over den støtte, vi som hjemmeværnsdistrikt giver til udenlandske enheder, der kommer ind i Danmark. Det dækker ikke kun det, der foregår i havne- eller lufthavnsområdet, men også det, der kan foregå, hvis de for eksempel skal træne og uddanne sig, inden de skal et andet sted hen. Så der er ikke alene den rent logistiske del, der kan også være en uddannelsesmæssig del, siger han.

På vej mod øst

Det at kunne støtte og være vært for en allieret nation er en integreret del af de opgaver, som et hvilket som helst NATO-land skal kunne løse. Værtsnationen skal kunne løse alt lige fra at levere sikkerhed for den besøgende enhed til akut sundhedsberedskab, praktiske forplejningsopgaver, indkvartering samt en lang række andre opgaver. Så da den amerikanske enhed skulle have sine pansrede Stryker-køretøjer og andet materiel igennem Danmark og videre østpå til Polen for at indgå i NATO's Enhanced Forward Presence, var det en oplagt mulighed for, at Forsvaret kunne øve Host Nation support. Det kræver et stort set up. I alt deltog 150 hjemmeværns-soldater og omkring 75 amerikanske soldater i selve operationen, som tog omkring en uge at gennemføre. I løbet af den uge skulle 300 styk materiel fordelt på 60 Stryker-køretøjer, 100 lastbiler samt diverse containere, anhængere og andet udstyr lastes på godsvogne og transporteres til grænsen. Hjemmeværnet stod for at løse klassiske hjemmeværnsopgaver som sikring og bevogtning i samarbejde med politiet, men den største og mest komplekse opgave for Hjemmeværnet var at stå for koordinationen mellem en lang række forskellige myndigheder.

- Man skal forestille sig, at vi er en paraply. Under paraplyen hænger der 15-16 forskellige myndigheder - lige fra det lokale politi, Told og Skat til veterinærmyndigheder og Fødevarestyrelsen. De skal alle sammen være med til at støtte den her opgave. Vi skal sikre, at folk kommer ind på det rette tidspunkt og på det rette sted. Samtidig skal myndighederne vide, at der er nogen, der dækker dem ind og har koordinationsansvaret, så de kan være trygge ved deres opgaveløsning. Vi skal altså være garant for at binde båndene mellem de forskellige myndigheder på havnen og hele vores militære transpor-

torganisation hele vejen til den danske grænse, fortæller Claus Klaris.

En stor opgave

For at alt det kunne lykkes, lå der et kæmpe forberedelsesarbejde forud for opgaven. For Hjemmeværnsdistrikt Syd- og Sønderjylland begyndte planlægningen af opgaven, et halvt år før skibet lagde til i Esbjerg.

- Det er en rigtig stor opgave for distriktet ikke blot planlægningsmæssigt, men også i forhold til gennemførelsen. Den tidlige opstart har betydet, at vi har kunnet lave en parallelplanlægning med de andre myndigheder, så at vi ikke i god, gammel militærstil først venter med at afgive befalingen, til vi er helt klar med den. Vi er nødt til at give den stykvis og hele tiden køre parallelspor mellem de forskellige niveauer og myndigheder. Det er rigtig vigtigt, for når vi har med udenlandske partnere at gøre, så kan tid og alt muligt andet variere, siger han.

Interesse for opgaven

At de forskellige aktører, både dem internt i Forsvaret og de eksterne, er blevet involveret så tidligt som muligt har haft en anden afledt effekt. Det har været med til at skabe en følelse af ejerskab blandt deltagerne, og det har ifølge oberstløjtnanten været en af kilderne til succés.

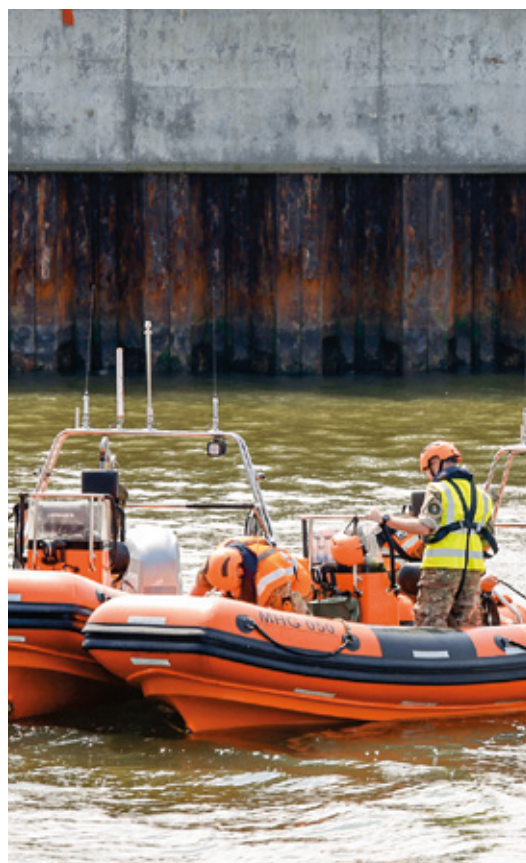
- Vi inviterede ind til møder og lyttede til, hvad de forskellige myndigheders funktionsbetingelser var. Altså hvad skal der til, for at Marinehjemmeværnet kan løse opgaven med at afsøge og sikre havnen. De skal bo på havnen. Det er vigtigt, at de er tæt på med deres indsatsstyrke, og vi skal lave en pontonbro, så de kan komme ned til deres gummibåde og så videre. Det gør, at de føler sig velkomne og tager ejerskab for opgaven. Logistikken er sindssygt vigtig her, og det kan vi få på plads med tidlig involvering og med interesse for, hvordan det er, andre myndigheder løser deres opgaver, fortæller Claus Klaris.

Helt fremme ved fronten

På det helt lavpraktiske plan fandt Claus Klaris også ud af, at det var vigtigt at placere kommandocentralen anderledes end normalt. Den skulle ikke ligge et sted bagved, men helt fremme ved fronten, der i dette tilfælde var havnemolen i Esbjerg. Når de var fysisk til stede helt fremme, var det nemmere at koordinere og se, hvad der var nødvendigt, for at operationen gik gnidningsfrit.

- Det viste sig ret tydeligt, at det var noget, amerikanerne syntes var rigtig godt, og det betød også, at det var vores lille KSN, der blev omdrejningspunktet for al den virksomhed, der var. Så det der med at styre kommando og kontrol fysisk lige der, hvor det sker, det har givet rigtig god mening, fortæller han.

Selve operationen startede, en lille uges tid før skibet

I spidsen for det hele
stod distriktschef ved
Hærhjemmeværnsdistrikt
Syd- og Sønderjylland,
oberstløjtnant Claus Klaris.

med de omkring 300 amerikanske køretøjer, anhængere og containere og andet materiel skulle ankomme. Her blev havnen gjort klar til at modtage 81st Stryker Brigade og de mange forskellige myndigheder, der skulle være en del af operationen.

- Ind til da havde det været planlægning på afstand, men da skibet lagde til, begyndte det at gå stærkt. Så jeg var spændt, men med den involvering, vi havde haft fra begyndelsen, så havde alle ja-hatten på, og alle ville den her opgave. Så det var alligevel med ro i maven og sindet, at vi gik ind til den her opgave, fortæller Claus Klaris.

Et lysende klart øjeblik

Tidligt lørdag morgen den 6. juni kørte første amerikanske køretøj så fra borde, og den praktiske del af operationen var i gang. Claus Klaris var selv med til at dirigere det af skibet.

- Det var det, vi havde gået og forberedt os på igennem lang tid. Det der fysiske øjeblik var rigtig fedt. Det er det her øjeblik, hvor man siger, nu er de her, og nu er vi klar, og det er noget, der vil stå lysende klart for mig, også når jeg tænker tilbage på det om fem år. Det er der ingen tvivl om, siger han.

Problemer med et stykke stof

Onsdag var det hele slut, og amerikanerne var fulgt hele vejen til den dansk-tyske grænse. Undervejs var der kun opstået mindre problemer i forhold til tidsplanen. Og den største udfordring viste sig at være et lille stykke stof.

- Vi fik lavet et ærmemærke, som folk kunne bære under den her operation. Det havde vi fået lavet i rigtig mange eksemplarer, men det eneste, vi løb tør for, var de her mærker. Det var en stor succés, fordi folk gerne ville vise, at de var en del af den her operation. Det var

både hos amerikanere og hos danskere, og når jeg siger danskere, så var det ikke kun Hjemmeværnet, men alle myndighederne, der deltog. Det viser lidt om den her sammenhængskraft, der var skabt. Folk havde lyst til vise, at de var en del af det her, fortæller Claus Klaris.

Ikke hullerne i osten

Næste gang en NATO-enhed har behov for støtte på dansk jord, har Forsvaret nu gode erfaringer, man kan trække på.

- Mange gange, når vi skal spørge, hvad vi har lært, så kigger vi efter, hvad vi skal ændre. I den her operation tror jeg, at det nok nærmere er, hvad vi skal fastholde, for det er faktisk gået rigtig fint. Så jeg tror ikke, at vi skal lede efter hullerne i osten, men vi skal se på, hvad det faktisk var, der gik godt, og så er det det, der skal fastholdes. Den her tidlige involvering og koordination, den er altafgørende, det er nok den væsentligste læring, siger han.

Claus Klaris er ikke ene om, at synes, at operationen forløb rigtig godt.

- Vi har fået rigtig megen ros fra vores forskellige samarbejdspartnere, og jeg er meget stolt på Hjemmeværnets vegne over, at vi har kunnet løse den her opgave på den her måde. Jeg er også stolt af de folk, der har deltaget. De har deltaget med en virkelig professionel indgangsvinkel og med et ejerskab, som er uovertruffent. Det gælder både de fastansatte og særligt de frivillige, som har taget den her opgave på sig og har løst den på en super professionel måde. ■

GROUND COMBAT

Know you have what it takes

Saab's Ground Combat portfolio serves to arm the modern soldier with the versatile tools they need. The systems are extremely lethal and enables the defeat of the enemy quicker, with high accuracy and adaptability. Penetration is important but the behind armour effect inside the target is just as important. Saab is world-leading in combining the two - penetration and lethal effect inside the target.

Carl-Gustaf®M4

Following decades of innovation, the Carl-Gustaf has evolved from the original M1 to today's M4 version. Recent system developments include a significant weight reduction, improvements for usage and handling, new ammunition types including programmable versions, new sight options and advanced fire control units.

The Carl-Gustaf range of ammunition is suited to all anti-armour, support, multi-role, anti-structure and anti-personnel scenarios. The varied range provides tactical flexibility for any combat situation. We deliver faster engagement, increased hit probability and unrivaled effect in target.

The user-focused design of the Carl-Gustaf provides a solution for every combat scenario, equipping ground forces for the challenges of today and tomorrow. Up to now, fourteen nations, including many NATO countries, have signed contracts for Carl-Gustaf M4. It provides a superior capability at the forces' fingertips, enhancing their ability where it is needed.

AT4

The name AT4 is based on the English calibre "eighty-four" and it is no coincidence that it is the same caliber as the Carl-Gustaf, many components are shared between the systems. And remember that since Denmark bought the in service AT4, Saab has taken it dramatically further in lethality.

The AT4 provides the dismounted soldier with maximum versatility and empowerment in any ground combat situation and the system is one of the most successful, anti armour support weapon families on the market. The AT4 is a single soldier operated, disposable system with proven efficiency against heavy armoured vehicles, landing crafts, helicopters, structures and personnel.

With the new range of AT4 CS versions, a new step has been taken in the development of shoulder-launched support systems. AT4CS ER with extended range of up to 600 meters is effective against armoured targets. AT4CS HE can engage troops in open terrain at

ranges of up to 1000 meters. And AT4CS AST (tandem warhead) is suitable for breach or blast mode against structures or troops inside structures. The AT4's are lethal, accurate and extremely easy to operate and requires minimal training. All these versions are equipped with Red Dot sights.

NLAW

NLAW (Next generation Light Anti-tank Weapon) is an easy-to-operate, fire-and forget, disposable, single-soldier operated guided missile system designed to defeat a main battle tank in the range of 20 - 800 meters in seconds. It is ideal for fighting in urban areas and other complex terrain and can be fired from confined spaces.

NLAW uses Predicted Line of Sight (PLOS) guidance for optimal accuracy and high kill probability. With the Overflying Top Attack (OTA) mode, the missile flies above the target and strikes downwards in the targets weakest point.

The NLAW is very easy and intuitive to use, just aim-track-fire in all situations. For a trained gunner, it takes less than 5 seconds to go from carrying it in his left hand, to be ready to fire. The missile flies 400 meters in less than 2 seconds so the NLAW can defeat a target at 600 meters distance in less than 10 seconds from carried weapon in hand-detection-hit.

Saab also offers advanced military training simulation systems for the complete product portfolio. The Outdoor Training (ODT) systems are laser-based and they are an integrated part of Saab's Gamer System. The indoor trainers a member of the modular training architecture, Ground Combat Indoor Trainer. With Saab's systems by your side, you can be in no doubt that you have what it takes in any situation.

Read more: saab.com/denmark

TJENESTEMANDSPENSION EFTER SKILSMISSE

Officerer bliver ramt af skilsmisse
ligesom så mange andre.
Det gør tjenestemandsansatte officerer også.

Et af de særlige forhold ved tjenestemandsansættelsen
er **retten til ægtefællepension**
– den udgør i hovedtræk 71%
af den afdøde tjenestemands pension.

TEKST STEEN MIKKELSEN

Hvis du har
spørgsmål til emnet, så kan
du tage kontakt til konsulent
Steen Mikkelsen på
steen@hod.dk

I FORBINDELSE MED SKILSMISSE kan der opstå spørgsmål om bevarelse af retten til ægtefællepension, og HOD svarer jævnligt på spørgsmål herom fra medlemmerne. Spørgsmålene går gennemgående i en af to retninger: hvordan den fraskilte ægtefælle kan bevare retten til ægtefællepension, eller hvordan en ny ægtefælle kan sikres ret til ægtefællepension.

Reglerne blev ændret i 2007, så at udgangspunktet nu er, at retten til ægtefællepension bortfalder ved separation og ved skilsmisse uden forudgående separation. Mange kan huske de gamle regler om, at retten til ægtefællepension ikke berøres ved separation, men bortfalder ved skilsmisse.

Tilbage til de nugældende regler.

Som nævnt bortfalder retten til ægtefællepension ved separation og ved skilsmisse uden forudgående separation. Men retten kan dog bevares under visse betingelser

- ægteskabet/partnerskabet skal have bestået i mindst 5 år, og
- tjenestemanden har pligt til at betale ægtefællebidrag til sin fraseparerede eller fraskilte ægtefælle, og
- det ikke ved separationen eller skilsmissen er aftalt, at retten til ægtefællepension ikke skal bevares.

Hvis det af separations- eller skilsmissevilkårene fremgår, at ægtefællebidraget fastsættes af statsforvaltningen, er retten bevaret (*fastsat bidrag*). Dette gælder, selv om der ikke er fastsat et bidrag, og selv om bidraget på et givet tidspunkt er fastsat til 0 kr.

Har parterne aftalt gensidig bidragspligt, er retten dog kun bevaret, hvis der har været fastsat bidrag i bidragsperioden, og hvis den fraseparerede eller fraskilte ægtefælle modtog ægtefællebidrag ved dødsfaldet.

Hvis ægtefællerne har aftalt ægtefællebidragets størrelse, er retten kun bevaret, hvis ægtefællebidraget for hele bidragsperioden udgør et årligt grundbeløb, der mindst svarer til det normalbidrag til børn, der gjaldt på separations- eller skilsmissetidspunktet, jf. børnetilskudsloven (*aftalt bidrag*).

Normalbidraget til børn udgør i 2021 15.336 kr. om året.

Hvis pligten til at betale ægtefællebidrag er tidsbegrænset, bortfalder retten til ægtefællepension ved denne periodes udløb, og pensionsandelen tilfalder en eventuel ægtefælle eller eventuelt andre berettigede. Retten bortfalder endvidere, hvis den berettigede ægtefælle indgår nyt ægteskab. Dette gælder dog ikke, hvis ægteskabet indgås med den tidligere ægtefælle.

En ægtefællepension deles mellem flere berettigede i forhold til det antal påbegyndte år, hvori hver af dem indtil separationen, skilsmissen eller dødsfaldet har været gift med tjenestemanden. Den nuværende ægtefælles andel skal dog mindst udgøre 1/3 af pensionen.

Reglerne er i grundtrækkene som beskrevet, men der kan være spidsfindigheder, som skal beskrives i det konkrete tilfælde. ■

AGENOR GAV STORE ERFARINGS-BOOSTS TIL YNGRE DANSKE SØOFFICERER

Danmark stod fra januar til juli i spidsen for den europæiske flådeoperation Agenor i Hormuzstrædet. **Efter godt tre måneders udsendelse i missionen fortæller to yngre søofficerer om den værdifulde viden** og ledelseserfaring, som de tager med sig hjem fra opholdet på den franske flådebase i Abu Dhabi.

TEKST MORTEN FREDSLUND

FOTO FS GUÉPRATTE & OP AGENOR.

DEN 15. JULI GAV DANMARK KOMMANDOEN over Operation Agenor tilbage til Frankrig efter godt seks måneders dansk ledelse af operationen, der bidrager til at sikre skibsfartens frie bevægelighed i det vigtige og tæt befærdede Hormusstræde.

I perioden var der udsendt to danske stabsbidrag à hver 12 mand til den franske flådebase i Abu Dhabi. Sidst Søværnet havde et landbaseret bidrag udsendt internationalt var tilbage i 2013-2014.

- I og med at du er stationeret på land, er der selvfølgelig en lille forsinkelse i beslutningsprocesserne, da vi ikke med egne øjne kunne se noget real time af det, som enhederne meldte ind. Derfor var vi i langt højere

Orlogskaptajn Kim Løye Sørensen var chef for Agenor-stabens operationssektion, N3, i den første del af Danmarks kommandoperiode.

grad afhængige af, at enhederne meldte klart og tydeligt ind relativt hurtigt. Og der blev sat en tyk streg under, at kommunikationen mellem enhederne og staben bare er afsindigt vigtig. Især i en multinational styrke, hvor der på grund af kultur- og sprogforskelle er risiko for, at man simpelthen misforstår hinanden.

Det fortæller den 33-årige orlogskaptajn Kim Løye Sørensen, der var chef for Agenor-stabens operationssektion, N3, i den første del af Danmarks kommandoperiode. Den blev med flotilleadmiral Carsten Fjord-Larsen i spidsen indledt primo januar med udsendelsen af otte officerer, to seniorsergenter og to civile. De blev afløst af et tilsvarende dansk hold i april, som flotilleadmiral Anders Friis stod i spidsen for frem til medio juli, hvor depechen blev givet tilbage til Frankrig.

- Da vi opererede fra land, var det uhyre vigtigt, at enhederne fik klare og tydelige ordrer. Det blev blandt andet gjort via forventningsafstemninger samt briefinger og debriefinger, så snart enhederne var langs kaj på basen i Abu Dhabi. Og det var bestemt en spændende udfordring, for havde vi været stationeret på et skib, ville der være situationer, hvor du afgjort lige ville gå i operationsrummet eller op på broen for at følge situationen. Man havde været tættere på. Den del manglede vi selvfølgelig på land, siger Kim Løye Sørensen.

Danmark med fra start

Danmark har siden missionens start i februar 2020 haft personel udsendt til Agenors styrkehovedkvarter i Abu Dhabi som enkeltmand. Desuden bidrog Danmark fra august til december 2020 til Agenor med fregatten Iver Huitfeldt og dens besætning. Samlet set bidrager otte nationer til Agenor med skibe, fly eller personel, der opererer til havs og i luften i og omkring Den Persiske Golf, hvor internationale handelsskibe på årsbasis fragter det, der svarer til en femtedel af verdens olieproduktion – eller 19 mio. tønder råolie om dagen – gennem Hormuzstrædet.

- At være indsat i et så geopolitisk og geostrategisk område – også for Danmark –, som er så komplekst med så mange hensyn og relationer, man skal tage, og det at være en lille brik i det store spil har været uhyre interessant og en god oplevelse. At se UAE (United Arab Emirates, red.), franskmænd og iranere agere i området ved selvsyn, giver en vis tyngde, når og hvis man skal arbejde i lignende missioner en anden gang, siger Kim Løye Sørensen.

Udsendelsen til Operation Agenor er hans første reelle udsendelse til en international mission, men tjenesten op til favner bredt. Blandt andet har han været skibschef på patruljefartøjer af Diana-klassen samt taktisk officer på fregatten Niels Juel. Inden udsendelsen var han stabsofficer i Søværnskommandoens øvelsessektion, som han er vendt tilbage til efter hjemkomst, og hvor han den 1. august er tiltrådt som souschef.

Et vigtigt Q

- Som dansk officer skal du uden videre og gnidningsfrit kunne indtræde i en international mission, og international tjeneste er derfor et vigtigt Q. Og jeg er glad for at have fået det Q fra en mission som Agenor, der foregik på et meget højt strategisk niveau i tæt samarbejde med franske officerer. Vi havde et utrolig godt samarbejde med franskmændene – både kollegerne i vores egen stab, på enhederne og i det franske hovedkvarter, som lod os overtage ledelsen af operationen uden forbehold. Samarbejdet fungerede upåklageligt og egentlig også bedre, end jeg havde forestillet mig, siger Kim Løye Sørensen.

Under udsendelsen var han chef for otte officerer og befalsmænd, der døgnet rundt bemandede styrkehovedkvarteret, hvor den cirka 30 mand store internationale stab foruden danskerne bestod af franskmænd, grækere, belgiere og hollændere. Nærmeste overordnede myndighed var det operative hovedkvarter, OHQ, for de franske styrker stationeret i Det Indiske Ocean og i UAE. OHQ lå

Premierløjtnant Andreas Roed Wehage var militær assistent, MA, for flotilleadmiral Carsten Fjord-Larsen.

mindre end 100 meter væk og er ledet af en fransk kontreadmiral, som ofte besøgte Agenors styrkehovedkvarter, hvor han blev briefet af Agenors stab.

Både fordele og ulemper

- Mens vores placering på land betød en lille forsinkelse i forhold til opdatering af vores SA, Situational Awareness, trak det i den mere positive retning, at vi altid kunne række ud til den overordnede myndighed, OHQ. Så forbindelsen opadtil var langt bedre, end man er vant til, når man er med enhederne ude på havet, hvor der ofte kan være knas med satellitforbindelsen eller radiokommunikationen. Så her var vores placering på flådebasen en klar fordel, og den kontakt, jeg havde med personel på alle niveauer fra en lang række nationer, har givet mig en masse, som jeg fremadrettet kan bruge både ledelsesmæssigt og personligt, siger Kim Løye Sørensen og tilføjer:

- Jeg er dog ret sikker på, at de fleste søofficerer vil mene, at det er langt at foretrække at være sammen med enheden på søen. Der kan du med egne øjne se, hvad der sker, så snart det sker. Men så er der jo alt muligt andet belejligt i land i forhold til at være stationeret på et skib, hvor du, når der er tid til lidt frihed, er naturligt begrænset af skibets fysik. I den her mission havde vi Abu Dhabi lige uden for basen, og du kunne komme ud og få et skud kultur og være social i nogle andre rammer, når tjenesten tillod det. Det var vældig fint.

Det synspunkt kan en anden af missionens yngre officerer nikke genkendende til.

- Grundlæggende kunne staben have løst nøjagtig de samme opgaver fra et operationsrum på et skib. Men der er du aldrig mere end 140 meter fra hinanden, da det er længden på en dansk fregat. Og medmindre du er divisionsofficer, bor du to-tre mand på et lukaf, og du kan godt vinke farvel til privatlivet, så snart du smider trosserne. Og hvis du bor med en lukaf-makker, der gør noget, som irriterer dig grænseløst, bliver du nødt til at bringe det på

bane og få etableret en form for kompromis. Ellers hopper man i havet, hvis man ikke får talt om det. Så det er noget andet på land, hvor vi havde meget mere bevægelsesfrihed og mere frihed, når der var lav-aktive perioder. Så det har været lidt mere komfortabelt i land, men det har ikke den store betydning i forhold til min villighed for at tage af sted. Når man er til søs, savner man at komme i land, og når man har været længe nok i land, vil man gerne til søs, siger 28-årige Andreas Roed Wehage.

Han er premierløjtnant og var frem til udsendelsen våbenofficer på fregatten Niels Juel. Men set i forhold til både alder, rang og baggrund fik Andreas i Operation Agenor en rolle ud over det sædvanlige.

Ukendt terræn

- Blot et par uger før Agenors missionsuddannelse skulle starte, ringede Niels Juels skibschef til mig og sagde, at han havde en super god idé. Han syntes, jeg skulle tage til Abu Dhabi og være militær assistent, MA, for flotilleadmiral Carsten Fjord-Larsen. Den skulle jeg lige sove på. Dagen efter ringede han igen, og så slog jeg til. For jeg har respekt for opgaven, når en kommandørkaptajn og skibschef siger, at noget er en super god idé, siger Andreas Roed Wehage med et smil.

Han har efter hjemkomst taget tjenestefri for at genoptage sit studium til elektroingeniør – en uddannelseslinje, som han kender fra tiden før officersskolen. Men som MA for den danske chef i Operation Agenor blev Andreas kastet ud i ukendt terræn.

- Min skibschef havde selv været MA i London og kunne fortælle mig lidt om rollen. Men ellers gik jeg fuldstændig blank ind i det i forhold til opgaverne. Det må man jo bare lære. Heldigvis havde jeg hørt meget godt om Carsten Fjord-Larsen, som mange søofficerer kender, og det gav mig selvfølgelig noget ro, at han er vellidt, siger Andreas Roed Wehage, der tidligere har været udsendt og tilknyttet en fransk hangarskibsgruppe med fregatten Niels Juel.

OPERATION AGENOR

Operation Agenor er den militære del af European Maritime Awareness in The Strait of Hormuz, forkortet EMASOH, der både har et politisk og et militært, operativt ben.

Otte lande er i dag en del af EMASOH, der blev erklæret fuldt operativ den 25. februar 2020: Belgien, Danmark, Frankrig, Grækenland, Italien, Nederlandene, Portugal og Tyskland.

Mandatet bag Agenor og EMASOH hviler på FN's havretskommission, der forbyder at lægge unødige hindringer i vejen for skibe, der sejler i internationale farvande og stræder som eksempelvis Hormuzstrædet.

AGENOR blev iværksat i 2019, hvor sikkerhedssituationen i området omkring Hormuzstrædet spidsede til, og flere kommercielle skibe blev udsat for angreb med sprængladninger. Også andre hændelser skabte utryghed for skibsfarten på havene og skærpede den i forvejen spændte situation i området.

Operationsområdet omfatter ud over Hormuzstrædet også Det Arabiske Hav, Den Persiske Golf og Omangolfen.

I AGENOR indgår typisk 1-2 fregatter og et fransk overvågningsfly ad gangen.

Der er fortsat dansk stabspersonel tilknyttet Operation Agenors styrkehovedkvarter i Abu Dhabi.

Fra kælderen til op over broen

Som MA for operationens danske chef skulle Andreas Roed Wehage hver dag løse et bredt spektrum af opgaver, som lå milevidt fra hans hidtidige rolle som våbenofficer.

- Nu kommer jeg jo også mere eller mindre fra kælderen på skibene, hvor jeg har haft fokus på den logistiske side, hvor man skal have skibet til at fungere, mens det rent taktiske kommer i anden række. Så det var et helt, helt andet indblik, jeg fik for, hvordan en militær operation fungerer. Særligt oppe på admiralsniveauet, hvor jeg fik indblik i, hvilke streger, der bliver tegnet der, og hvilket af det, der formidles videre ud i organisationen. Der har været helt vildt mange lærerige processer, siger Andreas Roed Wehage og tilføjer:

- Jeg har også fået indblik i, hvordan man fremfører en sag for politikere, og hvilke tanker man skal gøre sig, og hvor man lægger vægten i forhold til, hvem det er, man taler med. En regional havsikkerhedsmyndighed greb man jo an på en anden måde, end når dialogen eksempelvis gjaldt besøgende politikere fra det franske parlament. Det har været vildt spændende at se og opleve og være en del af. Jeg har på sin vis bevæget mig fra kælderen til et niveau over broen.

En deskalerende tilgang

Ud over at have en landbaseret stab adskiller Operation Agenor sig også på andre punkter. Dels er operationen europæisk, men uden tilknytning til hverken EU, NATO eller FN. Dels er agendaen en såkaldt deskalerende tilgang.

- Normalt betragter vi flådeenheder som kampenheder, der skal ud og løse opgaver, som kan eskalere og i sidste ende resultere i kamp. Det træner man til hudløshed. Men i Operation Agenor lød den overordnede opgave på at observere samt rapportere fra - med en deskalerende tilgang. I min tidligere tjeneste i diverse øvelser har vi altid trænet hen imod som minimum at holde et status quo. Men her skulle man faktisk tilstræbe en deskalerende tilgang. Det var specielt, men uhyre interessant, fordi det kræver, at man sætter sig ekstra godt ind i de andre aktører i området. Når vi gør x, y og z, hvad er så deres perception af det? Vil de opfatte os som deskalerende, eller opfatter de det på en anden måde? Derfor var det utrolig vigtigt, at når vi iværksatte ordrer i missionsområdet, ja så gjorde vi det på en meget klar og tydelig måde, som ikke kunne opfattes som offensiv. Det havde jeg aldrig øvet, men det gav interessante dynamikker og læringspunkter, som jeg tager med mig videre i karrieren, siger Kim Løye Sørensen.

Godt for Danmarks image

Han har efter hjemkomsten fra Abu Dhabi indledt sin Master i Militære Studier og er p.t. på barsel.

- Hvis jeg skal skære ind til benet og pege på, hvad jeg primært tager med mig hjem, så er det ledelseserfaring fra en international stab, hvor der helt klart udvikles

nogle dynamikker, når man skal få det bedste ud af sine medarbejdere på tværs af forskellige nationaliteter og kulturer. Missionens karakter betød, at der ikke skulle udfærdiges de store forkromede, taktiske planer, så på denne mission har jeg ikke fyldt rygsækken med hard core taktiske erfaringer, siger Kim Løye Sørensen og slutter:

- Men det at være indsat i et yderst komplekst miljø, som Hormuzstrædet jo er, og indgå i en international, overvejende fransk stab har været vanvittig interessant og givende.

Endvidere har udsendelsen endnu en gang bekræftet mig i, at Danmark i internationale sammenhænge godt kan være sin indsats bekendt. Jeg er overbevist om, at den danske opgaveløsning i Operation Agenor ryktes til de otte andre deltagende landes militære hovedkvarterer, og jeg vælger at tro, at det betyder noget for Danmarks image. Så når nye missioner med dansk interesse i fremtiden kommer i støbeskeen, vil man forhåbentlig også kigge i Danmarks retning igen. ■

- Jeg har også fået indblik i, hvordan man fremfører en sag for politikere, og hvilke tanker man skal gøre sig, og hvor man lægger vægten i forhold til, hvem det er, man taler med.

Andreas Roed Wehage

Sundhedsforsikring – for alle

Ung, rask og uovervindelig?

Som ung har man ikke tid til at sætte livet og hverdagen på pause. Vi skal opleve, nyde og leve livet sammen med venner og familie. Vi har fuld fart på karriere, fritid og sportsliv. Vi føler os ofte uovervindelige, og forsikring er ikke det første vi tænker på – nogle gange fordi "det sker aldrig for mig". Men fakta er, at selv som ung, rask og uovervindelig, byder tilværelsen nogle gange på ubehagelige overraskelser. Med Trygs Sundhedsforsikring kan du sikre dig selv og din familie hurtig hjælp og behandling, så du kan komme hurtigt på benene igen, hvis uheldet alligevel skulle ramme dig.

En god investering

Konsekvenserne af ikke at være forsikret kan blive uoverskuelige. En Sundhedsforsikring er derfor en god investering. CS, HOD og HKKF tilbyder i samarbejde med Tryg Forsikring en Sundhedsforsikring, som giver dig og din familie mulighed for hurtig behandling på privathospitaler, klinikker og hos speciallæger.

Hvem kan være omfattet

Du skal være medlem af CS, HOD eller HKKF, og være mellem 18 og 60 år ved tilmelding. Forsikringen kan fortsætte til du er 70 år. Børn tilhørende husstanden vil automatisk blive omfattet indtil det 24. år, selv om de ikke bor på samme adresse.

Tryg Sundhedsforsikring omfatter bl.a.

- Operationer og genoptræning
- Kiropraktor, fysioterapi, akupunktur og zoneterapi (behovsbestemt)
- Psykolog og psykiater (behovsbestemt)
- Kun 3 måneders karens på forudbestående lidelser
- Smerte og allergiudredning
- Akut krisehjælp
- Diætist ved BMI 30 og under 18

Hvad koster forsikringen

- Medlemmer, inkl. Børnedækning koster 139 kr. pr. måned i 2019
- Inkl. ægtefælle/samleverdækning er prisen 278 kr. pr. måned i 2019

Tilmelding og flere informationer

Tilmeld dig eller find flere informationer på www.cs.dk, www.hod.dk eller www.hkkf.dk under forsikringer. Du kan også kontakte Forsikringskonsulent Kirsten Flindt, hvis du har spørgsmål, ved at sende en mail til kirsten@cs.dk eller ringe 36 90 89 14.

Serie

I audiens hos forsvarsattachéen

15 udenlandske forsvarsattachéer har base i København, hvor de hver dag arbejder på at fremme de militære forbindelser mellem hjemlandet og Danmark. *I denne nye artikelserie møder Officeren nogle af de forsvarsattachéer, der er repræsenteret i Danmark, til en snak om det forsvarspolitiske samarbejde, om forventningerne til Danmarks kapaciteter og prioriteringer og om en sikkerhedspolitisk omverden i hastig forandring.*

TEKST ANDERS HØJER RØMELING FOTO SARA SKYTTE

Forsvarsattaché:

”Vi må stå sammen om at forsvare vores fælles værdier og frihed i en stadig farligere verden”

Med Kabuls fald samt konflikter og ustabilitet i Europas nærområder har det militære samarbejde og forsvaret af vestlige værdier aldrig været vigtigere. Det mener **den franske forsvarsattaché i København, Vincent Samson**, som fremhæver det fransk-danske samarbejde, hvor idealer og pragmatisme mødes.

GENNEM DE HØJE VINDUER på den franske ambassade kan forsvarsattaché Vincent Samson følge med i Kongens Nytorvs menneskemylder. Sensommeren hænger over den danske hovedstad. Turistgrupper spejder efter Nyhavn, cyklister svinger hasarderet ind og ud af den tætte biltrafik, og en kvinde med solbrune ben og en mand i åbenstående skjorte holder forretningsmøde på en af torvets mørkegrønne bænke.

Cirka fem tusind kilometer derfra er Vestens krig mod terror i Afghanistan ved at nå sin afslutning. Desperate afghanere klynger sig fast til transportfly klar til takeoff, bomber dræber civile og soldater ved lufthavnens gate, og tusinder af Kabul-borgere frygter, hvilket samfund Taliban mon indfører, eller om en ny borgerkrig bryder ud, så snart hjulene på det sidste NATO-fly slipper landingsbanens asfalt.

– Funktionen som forsvarsattaché er **en unik adgangsbillet til diplomatiets og de internationale relationers verden.** For mig var det en mulighed for at arbejde direkte med det, som jeg som officer er meget optaget af, nemlig Frankrigs stærke og tætte samarbejder med vores allierede og europæiske partnere.

Vincent Samson

- Verden er ved at blive et farligere sted. Derfor er det så afgørende, at vi arbejder sammen, for landene i Europa og Vesten kan ikke på egen hånd håndtere de trusler og scenarier, som vi står over for i dag, og som kan komme til at ramme os i fremtiden, siger Vincent Samson.

Han tilføjer:

- I mine øjne er det fransk-danske militære samarbejde et tydeligt eksempel på, hvorfor det giver mening, at vi arbejder sammen på en lang række områder for at forsvare vores lande, værdier og levevis.

Tilbage til rødderne

Den 55-årige forsvarsattaché og oberst i den franske hær har taget plads i et af ambassadens imponerende lokaler med krystallsekroner, tunge gardiner og forgyldte paneler. Det seneste år har ambassaden været hans arbejdsplads og København hans hjem. At det er blevet sådan, er langt fra tilfældigt.

Vincent Samson er født og opvokset i Normandiet i Frankrigs nordvestlige hjørne. Det var dette område, som danske og norske vikinger besatte i begyndelsen af år 900, og hvorfor Normandiets lokalbefolkning, normannerne, henviser til "mændene fra nord".

- Det er måske ikke den gængse opfattelse, men vikingerne bragte faktisk meget godt med sig og var hurtige til at integrere sig i lokalsamfundet, og med den normanske hertug Rollo fulgte en blomstrende periode for Normandiet. Den dag i dag kan man stadig spore nordisk islæt i egnens stednavne og efternavne.

Det lille kongerige mod nord havde således længe spøgt i forsvarsattachéens bevidsthed. Og efter en årrække i den franske hærs hovedkvarter i Paris med ansvaret for hærens samarbejde med EU- og NATO-partnere besluttede han at søge en attaché-stilling, gerne i København.

- Funktionen som forsvarsattaché er en unik adgangsbillet til diplomatiets og de internationale relationers verden. For mig var det en mulighed for at arbejde direkte med det, som jeg som officer er meget optaget af, nemlig Frankrigs stærke og tætte samarbejder med vores allierede og europæiske partnere – ikke mindst i en tid, hvor omverdenen i mine øjne bliver mere usikker, og hvor vi skal være rede til at forsvare vores fælles samfundsmønstre og frihed.

- I mit tidligere job i Paris havde jeg oplevet det dansk-franske militære samarbejde som meget dynamisk, især hvad angik værnssfælles operationer. Som forsvarsattaché får man en afgørende rolle i at støtte det bilaterale samarbejde, føre de rigtige folk sammen, finde nye samarbejdsområder og styrke de eksisterende operationer og finde fælles svar på trusler og scenarier. Alt dette kunne jeg få med stillingen i København, og så søgte jeg jobbet.

Vincent Samson indskyder kort efter:

- Det rent personlige spillede nok også ind, for jeg har altid været interesseret i dansk historie og haft et ønske om at opleve den danske kultur, hvilket jeg må tilskrive min normanniske opvækst. Jeg ville tilbage til mine rødder, så at sige.

Et krævende, men fascinerende job

Vincent Samson har tjent i 31 år. Karrieren begyndte i det pansrede kavaleriesregiment, hvor kombinationen af hurtige manøvrer og ildkraft fascinerede ham. Derudover var det et korps med stærke traditioner og et særligt sammenhold – eller "esprit de corps", som han siger. Med årene fulgte udsendelser til Afrika og Afghanistan som rekognoscerings- og kampvognsofficer og senere generalstabs- og krigsstudier i Wien og Paris og endelig en række stillinger inden for europæisk forsvarssamarbejde, herunder i Den Fransk-Tyske Brigades hovedkvarter.

De mange erfaringer er gode at have med sig i en attaché-stilling, men funktionen i København kræver alligevel noget ekstra, mener han.

- En officer skal mestre mange områder, blandt andet at lede og træne sine mænd som forberedelse til en udsendelse, indgå i stabe, stå i spidsen for et særligt område så som operationsplanlægning, doktrinudvikling eller kapacitetsopbygning. Som forsvarsattaché skal du kunne alle disse områder til fingerspidserne, men den vigtigste egenskab er at besidde det store overblik over alle aspekter af forsvarssamarbejdet, både politisk, diplomatisk, strategisk og økonomisk.

- Din operative baggrund og erfaring med at arbejde med allierede hjælper en hel del, men du er nødt til at være en ekspert på hele det bilaterale forsvarssamarbejde. Det kan være krævende, men det er et dybt fascinerende og meningsfuldt job, som forudsætter, at du er åbensindet, har diplomatisk sans samt en stor viden om forsvarssystemer og begge landes kulturer.

Danmarks bidrag er essentielle

Listen over Frankrig og Danmarks militære samarbejder og deltagelse i fælles øvelser er omfattende og tæller blandt andet Barkhane-operationen i Sahel, flådeoperationen i Hormuz-strædet og dette års arktiske redningssøvelse, ARGUS.

- Som sagt mener jeg ikke, at noget europæisk land kan klare sig på egen hånd. Vi er nødt til at samarbejde. Dette har Danmark allerede bevist, at man gerne vil – blandt andet via sidste års helikopter-element til Barkhane, hvor det danske flyvevåben tilførte en nøglekapacitet, der løftede fleksibiliteten, parathed og manøvremlighederne for alle enheder. Der var ikke tale om en lille tilføjelse til operationen, men et essentielt bidrag.

- Både det danske og det franske forsvar har fokus på fleksibilitet, tilpasningsevne og pragmatisme, hvilket gør, at vi sammen kan imødegå internationale kriser og forsvare fælles interesser. Og så samarbejder vi om doktrinudvikling, strategiske analyser og træning.

- Endelig vil jeg nævne, at tilstedeværelsen af prins Joachim som forsvarsattaché i Paris sender et stærkt signal fra dansk side om vigtigheden af vore to landes relationer.

Med udsigt til et kommende forsvarsforlig i 2023 spørger *Officeren*, om der er kapaciteter eller områder, hvor Danmark i Frankrigs øjne kunne byde yderligere ind.

- Danmark er en meget pålidelig allieret. I spiller en nøglerolle i det kollektive forsvar, både på Europas østli-

– Både det danske og det franske forsvar har fokus på fleksibilitet, tilpasningsevne og pragmatisme, hvilket gør, **at vi sammen kan imødegå internationale kriser og forsvare fælles interesser.** Og så samarbejder vi om doktrinudvikling, strategiske analyser og træning.

Vincent Samson

ge og nordlige flanker, og derudover deltager I i de franske styrkers multinationale operationer for at beskytte den sydlige flanke.

- Danmark har allerede gjort meget for at opgradere og tilpasse sine styrker. Et kommende forlig vil forhåbentlig byde på nye muligheder for at forstærke det dansk-franske samarbejde i forhold til kapabiliteter og interoperabilitet. Det ville give mening, eftersom vi deler det samme truselsbillede og et fælles syn på nuværende og fremtidige udfordringer - især de, der handler om nye teknologier inden for cyber og det ydre rum. Her er det min vurdering, at begge lande kunne drage fordel af et større samarbejde.

Samarbejde er ikke uden dilemmaer

Weekendavisens korrespondent i Paris, Aske Munck, skriver, at Frankrigs stærke internationale tilstedeværelse har cementeret landets ry som en mellemstor militærmagt, der "hverken er bange for at få skidt under neglene eller for at se sine soldater vende hjem i sorte ligposer". Dertil skriver journalisten, at "Frankrig modsat Storbritannien, der altid orienterede sig mere mod USA og aldrig rigtig fandt sig til rette i Europa, har haft et vist held til at genfinde fordums storhed i en europæisk ramme - som en modpol til USA."

Aske Muncks pointe er værd at nævne, for i 2019 blev Danmark som et af de første lande inviteret med i det fransk-ledede European Intervention Initiative (E2I), hvor også lande som Spanien og Portugal i syd og Finland og Estland i nord deltager.

Ifølge Dansk Institut for Internationale Studier løb Danmark her en risiko, for deltagelsen i E2I satte danskerne i et muligt dilemma, hvor man risikerede at nedprioritere det nordiske forsvarsprojekt, NORDEFCO, og, måske endnu vigtigere, at gøre op med årtiers udenrigspolitisk parløb med amerikanerne. Spørger man den franske forsvarsattaché, skal E2I ses som et europæisk ben til NATO samt et tilløb til, at europæerne løfter en endnu større andel af den transatlantiske alliances opgaver.

- Ligesom Danmark er Frankrig medlem af NATO, og NATO er med til at forsvare os fra en konventionel trussel. Ikke desto mindre er NATO's europæiske søjle nødt til at blive styrket. Dermed siger jeg ikke, at Europa skal gå sin egen vej væk fra vores nordamerikanske allierede - for deres rolle er essentiel -, men for alliancen som helhed vil det være en fordel med en stærkere europæisk indsats. Og som led i denne indsats må vi implementere tiltag såsom E2I.

- I mine øjne eksemplificerer samarbejdet mellem Danmark og Frankrig meget godt denne todelte forpligtelse: Vi deltager eksempelvis begge i NATO-opgaven i Estland, men vi står samtidig skulder ved skulder i Sahel i Afrika.

Frankrigs *Modèle complet d'Armée*

Vincent Samson og *Officeren* opremser i kor de mange trusler og sikkerhedspolitiske udfordringer, som Vesten står overfor, og som tæller alt fra nye stormagtsopgør, cyberkrig og påvirkningskampagner til terrorisme, klimaforandringer og senest pandemier. Hvordan prioriterer en stormagt som Frankrig i alt dette. Kan man overhovedet vælge trusler til og fra?

- I Frankrig mener vi ikke, at vi nødvendigvis kan adskille disse trusler og scenarier fra hinanden, hvad enten vi taler de mulige konsekvenser af den nuværende krise i Afghanistan eller krigen mellem Armenien og Aserbajdsjan, hvor både hybrid krigsførelse og droner blev taget i brug. Derfor arbejder Frankrig på at udvikle en *Modèle complet d'Armée*, et fuld-spektrum forsvar, som indeholder både afskrækkelse, hurtig deployering af styrker og territorielt forsvar.

Fuld-spektrum forsvaret, fortæller Vincent Samson, skal ikke kun beskytte den franske nation, men indgå i samarbejdet med Frankrigs allierede:

- Vi ønsker ikke kun at være i stand til at forsvare os selv, men også vores fælles interesser, kommunikationslinjer og handelsruter uden for Europas grænser. Eksempelvis er stabiliteten i Sahel eller navigationsfriheden ved Guineas kyst og i Hormuz-strædet af allerstørste vigtighed, for at Europas lande kan bekæmpe terrorisme, transnational kriminalitet, smugling og undgå enorme migrantstrømme.

Kræver samarbejde mere end nogensinde før

Ifølge Vincent Samson afspejler *Modèle complet d'Armée* den mangeartede størrelse, som international forsvars- og sikkerhedspolitik har udviklet sig til i løbet af de senere år.

- Som enhver anden officer i min generation trænede jeg først i en kontekst af Den Kolde Krig og senere i konteksten af oprørsbekæmpelse. Siden 2014 og Krim-krisen er det gået op for europæerne og vores allierede, at vi må genfinde eller oparbejde evnen til at imødegå de konventionelle krige, men nu sat i et hybrid-miljø, hvor ny teknolo-

gi, cyberangreb, droner og andre former for krigsførelse spiller ind. Kollektivt forsvar er igen en højaktuel prioritet, og her er en af nøglerne interoperabilitet på tværs af allierede styrker.

- I tre århundreder, fra Den Westphalske Fred til afslutningen på Anden Verdenskrig, var der, i hvert fald i Europa, et tydeligt skel mellem krig og fred. Men et af de mest sigende træk for den tid, vi lever i nu, er ophævelsen af dette skel. Gråzonen mellem krig og fred er blevet normalen, og vi ser det udspille sig både tæt på Europa og nogle gange inde i Europa. Dette er en af de største udfordringer, som vi må lære at håndtere.

Interviewet nærmer sig sin afslutning. Talen falder på, hvor stor en kontrast samarbejdet i NATO og E2I i grunden er, når man tager Europas blodige historie i betragtning. En sidste indskydelse får *Officeren* til at spørge Vincent Samson om, hvordan det var som ung mand at vokse op i Normandiet, tæt på de strande, hvor de allierede gik i land under Anden Verdenskrig?

Vincent Samson er stille i nogle sekunder, inden han svarer:

- Jeg har to meget stærke minder fra min yngre år: Det ene var, da jeg besøgte strandene og så resterne af kampene fra D-dag. Det andet, som måske står endnu stærkere for mig, var da jeg ledte min eskadron i Verdun. Vi var omgivet af enorme militære kirkegårde, både franske og tyske. Her mødte vi tyske kammerater, som besøgte de faldne på begge kirkegårde. Vi reflekterede over, at vi nu levede fredeligt med hinanden, og at vi arbejdede sammen for at beskytte et fælles kontinent, vores demokratier og vores frihed. ■

NÅR HAMMEREN BLIVER LØSNINGEN PÅ ALLE PROBLEMER

Som en lille stat omringet af større og stærkere naboer har israelerne bestræbt sig på at ramme fjenden, før fjenden kunne ramme Israel. Men årtiers snigmord og bombeangreb i Mellemøsten har gjort Israels 'attentatsystem' for effektivt og for vanedannende, skriver forfatteren Ronen Bergman.

TEKST ANDERS HØJER RØMELING

DEN HEBRÆISKE BIBEL, TORAEEN, tilsiger, at "hvis et menneske kommer for at dræbe dig, da rejs dig og dræb ham først". Med dette budskab som ledestjerne har de israelske efterretnings- og sikkerhedstjenester i årtier forfinet deres praksis med at opspore og snigmyrde alt fra undvegne topnazister og højtstående militærofficerer til terrorledere og atomforskere rundt omkring i Mellemøsten og i resten af verden.

I bogen 'Rise and Kill First: The Secret History of Israel's Assassinations' gennemgår journalisten Ronen Bergman Israels utallige målrettede drab, aflytninger og sabotageoperationer. Bogen udkom tilbage i 2018, men kaster man et blik på sommerens nyhedsoverskrifter, er det tydeligt, at Israel fortsat ligger i åben og hemmelig konflikt med blandt andre Hamas og Iran.

Uden tøven og uden nåde

Ved oprettelsen af den jødiske stat i 1948 står det hurtigt klart, at de omkringliggende arabiske nabolande ønsker at smide jøderne for porten og give landet tilbage til palæstinenserne. Israel er geografisk og befolkningsmæssigt langt mindre end sine naboer og dermed i fare for at blive løbet over ende. Derfor videreudvikler israelerne Toraens formaning om at rejse sig og kappe hovedet

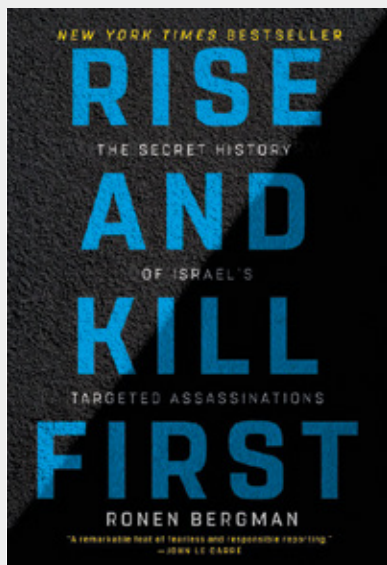
Ronen Bergman, forfatter til bogen 'Rise and Kill First: The Secret History of Israel's Assassinations'. Foto: Privat

af slangen frem for at vente på, at slangen med hele sin vægt hugger ud efter én. Det guddommelige budskab bliver til politisk praksis.

Men ifølge bogen opstår kimen til at slå til tidligt allerede hos gruppen af revolutionære zionister, der i første halvdel af det 20. århundrede snigmyrder løs på de britiske koloniherrer, som sidder på Palæstina.

Endelig, skriver Ronen Bergman, spiller også Holocaust en afgørende rolle. Jødeudryddelsen ligger som en skygge hen over de israelere, der i 1940'erne og 50'erne skal beskytte den unge jødiske stat mod angreb - ikke kun som en dyb sorg og vrede, men også en undren og ligefrem en skam over kz-fangernes manglende modstand over for deres nazistiske bødler. Holocaust er beviset på den reelle fare for at blive udslettet som folk, og det aftvinger en overbevisning om, at kun jøder vil komme jøder til undsætning, skulle et nyt holocaust finde sted. Under nazismen så omverdenen blindt til, og israelerne må og skal fra nu af kunne beskytte sig selv og det med alle tænkelige midler.

Landets lille størrelse, det revolutionære ophav samt traumatet fra Holocaust er fundamentet for det, der med forfatterens egne ord skal udvikle sig til den mest robuste og strømlinede snigmordsmaskine i

historien, og som helt frem til i dag gør Israel til det land i den vestlige verden med flest målrettede attentater på samvittigheden.

En historisk overflyvning over Mellemøsten

De første år efter Israels dannelse oprettes de tre efterretningstjenester, Shin Bet, Mossad og AMAN i dybeste hemmelighed. Shin Bet står for den hjemlige sikkerhed, Mossad for operationer uden for Israels grænser, og AMAN fokuserer på det militære efterretningsarbejde.

Gennem bogen følger vi samspillet og magtkampene mellem disse tre tjenester, som altid synes at konkurrere om ressourcer, opgaver og intern prestige. Det er også disse tre tjenester, som skiftes til at løse Israels mange sikkerhedspolitiske kriser: Fra kidnappingen af den undvegne topnazist Adolf Eichmann i Buenos Aires til hævnaktionen mod Sorte September oven på terrorangrebet ved OL i München i 1972 samt befrielsen af jødiske gidsler på landingsbanen i Entebbe i Uganda fire år senere.

'Rise and Kill First' er i brede træk fortællingen om disse efterretnings-tjenesters historie og udvikling, men det er samtidig en overflyvning hen over Mellemøstens verdenshistorie de sidste 70 år set fra attentatmændenes, efterretningschefernes og

statsledernes perspektiv. Og takket være Ronen Bergmans hundredvis af interviews med nøglefigurer og omfattende dokumentation fortæller forfatteren historien uden for mange forbehold, der ellers kunne bremse læseoplevelsen.

'Systemet' fødes

Efter årtusindskiftet rammes Israel af en lang række dødelige selvmordsbombeangreb begået af Hamas. Den Anden Intifada er i fuld gang, og de handlingslammede efterretningstjenester må omstille sig.

De militære efterretningsenheder i AMAN, hvis antenner, aflytningsudstyr, kodebrydere og hackere normalt er travlt beskæftiget med især Syrien, retter nu deres øjne og ører mod selvmordsbomberne og deres bagland. Ligeledes omdirigeres overvågningsfly og satellitter til Gazastriben, og Apache-helikoptererne affyrer deres missiler mod udvalgte Hamas-medlemmer på åben gade. De midler, som det israelske militær normalt benytter sig af i en regulær krig, står nu til rådighed for efterretningsapparatet.

Brugen af avanceret teknologi skaber ifølge Ronen Bergman en helt ny virkelighed for efterretningstjenesterne, for israelerne opbygger et såkaldt 'system', som simultant kan køre fire til fem attentatoperationer om dagen, noget der førhen ville tage måneder eller år.

Hammeren som førstevalg

Samtidig omgår dele af efterretningsafdelingerne reglen om, at kun premierministeren eller forsvarsministeren kan autorisere et attentat. Begreber som 'afskæringsoperationer' (intercept) bliver stiltiende synonym for eliminering, og de pågældende afdelinger bevæger sig i gråzonen mellem militære operationer og decideret uautoriserede likvideringer af terrorister.

Attentatoperationerne er ifølge forfatteren så effektive og vanedannende, at efterretningstjenesterne undervejs mister evnen til at vurdere, hvor vidt operationerne slukker ilden eller hælder yderligere benzin på bålet. Men også hos de politiske ledere er 'systemet' populært. Eksempelvis går daværende premierminister Benjamin Netanyahu så vidt som at kategorisere et planlagt militært angreb mod Irans atomprogram som en operation for derved at omgå Knessets godkendelse, hvis landet skal i krig.

Hammeren er blevet løsningen på stort set alle landets sikkerhedspolitiske problemer, og på bogens sidste sider skriver Ronen Bergman, at operationerne har erstattet diplomatiets rolle og eroderet det politiske ønske om at opnå fred med Israels fjender. Den årtier lange attentatkampagne har i sidste ende været en imponerende taktisk triumf, men en katastrofal strategisk fiasko. ■

TEL. & FAX 33 12 82 53
POSTGIRO NR.: 102-3071
D. B. 3001.3015-127201
E-MAIL: MWM@MWMORCH.DK

DK - 2000 Frederiksberg
Dronning Olgas Vej 9, st.
CVR. NR.: 89 69 70 18
WWW.ORDENSBAND.DK

KONGELIG HOFLEVERANDØR

M. W. Mørch & Søn's Eftf. ApS.

LEVERANDØR TIL ORDENSKAPITLET
GRUNDLAGT 1830

DANSKE OG UDENLANDSKE
ORDENSBÅND
MINIATUREORDENER OG MEDALJER
BÅNDSPÆNDER TIL UNIFORMER

Det at være officer er et meningsfuldt hverv, som samtidig giver unikke oplevelser og ind imellem placerer den enkelte officer i helt særlige situationer. Officeren har bedt en række medlemmer fortælle om én episode i deres karriere, der stikker ud som noget særligt eller noget, som de aldrig havde forventet at havne midt i.

NÅR FORSKELLIGHEDER MØDES

Når værnepligtige fryser i mudderet på øvelser, sker der noget, som **gør Forsvaret til en helt speciel arbejdsplads.**

TEKST MICHAEL AAGAARD JENSEN

MED OVER 30 ÅRS ANSÆTTELSE i Forsvaret har major Jonas Vøg Andersen mange berigende oplevelser med sig i bagagen. Når man spørger ham, hvad der har betydet mest for ham i hans tid i Forsvaret, er det svært for ham at trække en bestemt oplevelse ud. Går man ham lidt mere på klingen, er det ikke de seks udsendelser eller en af de mange forskellige officersstillinger, han har haft, som han trækker frem. Det er i stedet arbejdet med de mange værnepligtige, han har uddannet igennem årene.

- Ud af mange fantastiske oplevelser i Forsvaret, så er det, at jeg har haft indflydelse på mange værnepligtiges liv på en god måde, det, som gør mig glad, fortæller han.

En anden person går ud

For værnepligten kan noget, som ikke mange andre institutioner i samfundet formår.

- Værnepligten er jo interessant, fordi det er alle samfundslag og sociale klasser, man samler. De bor i en periode meget tæt sammen og får et tilhørsforhold og en samhørighed, som jeg også mener er enormt sund for samfundet efterfølgende. Den giver noget sammenhængskraft, fordi vi lærer den værnepligtige fra Hellerup, Albertslund, Ishøj og fra slægtsgården i Sønderjylland at være sammen, siger han.

Ofte ændrer mødet med Forsvaret de unge mænd og kvinder.

- Den person, der går ind, er en anden, end den person, der går ud. Vi har som system fået lov til at forme den person på godt og ondt. Vi er jo en meget struktureret arbejdsplads og har bidraget til, at de værnepligtige bliver modnet, og har måske gjort dem mere fokuseret på det liv, der venter dem bagefter, siger han.

Når det bliver hårdt

Jonas Vøg Andersen har uddannet værnepligtige flere gange i karrieren. Både ved Hesteskadronen i Næstved, ved Opklaringsbataljonen på Bornholm og frivillige soldater ved Hjemmeværnet. Her har han gang på gang set, hvordan sociale og kulturelle skel bliver nedbrudt, og et nyt sammenhold er opstået. Ofte hjulpet på vej af det danske klima.

- Det er, når det bliver hårdt, koldt og vådt, at tingene går op i en højere enhed. For et værnepligtshold er det typisk under en rex-tur, hvor man ser, at alle uden undtagelse hjælper hinanden med at komme igennem et meget hårdt forløb. Det er også her, hvor den, som måske har mere imod sig end resten, får nogle succesoplevelser og kan træde i karakter. Og hvor man i virkeligheden hjælper hinanden på tværs af skel. Der tænker jeg, at vi er nået langt, siger han.

Mindre polariseret

Jonas Vøg Andersen ser værnepligten som havende en stor samfundsmæssig værdi.

- Da jeg havde med værnepligtige at gøre, indkaldte man 20-25.000 unge mennesker om året, som lærte at være sammen. I dag er det en meget lille del af en årgang, der bliver indkaldt. Det gør måske også, at samfundet til tider kan være en lille smule mere polariseret, fordi der er en væsentlig del af ungdommen, der ikke lærer at være sammen på tværs af sociale og kulturelle skel, siger han.

Følger på afstand

Selv om Jonas Vøg Andersen slipper de værnepligtige efter endt uddannelse, er de alligevel ikke helt ude af hans

Værnepligten er jo interessant, fordi det er alle samfundslag og sociale klasser, man samler. De bor i en periode meget tæt sammen og får et tilhørsforhold og en samhørighed, som jeg også mener, er enormt sund for samfundet efterfølgende.

Foto: Arkivfoto, forsvarsgalleriet.dk

liv. Han er venner med en del af dem på Facebook og kan på afstand følge deres vej videre i livet. Et enkelt hold er han dog noget tættere på. Et værnepligtshold, som han havde ved Gardehusarregimentet i midten af 1990'erne, mødes han stadigvæk med hvert andet år.

- Det hold havde en bestemt sammensætning, som gør, at vi holder sammen. Alle har i dag en uddannelse, om det så er en akademisk eller håndværksmæssig, og de har alle fået medvind på cykelstien så at sige. Det er enormt givende at være en del af, fortæller han.

I konstant udvikling

Det er ikke kun de værnepligtige, der vokser under uddannelsen.

- Jeg har personlig udvikling dag for dag ved mit møde med enten værnepligtige, stående styrke eller frivillige. Jeg skal hele tiden forholde mig til mig selv og dem og arbejde med kommunikation i øjenhøjde. Jeg har bestemt ikke løsningen på alt. Det kan være, jeg tror, at jeg har løsningen, men i mødet dem bliver løsningen til noget hele andet. Så har vi opnået samskabelse, og det er enormt givende. Det rykker mine egne personlige perspektiver på en god måde, fortæller han.

Det giver mening

Nogle værnepligtige forlader Forsvaret for aldrig at komme tilbage igen, mens andre bliver. Derfor fortsætter den variation, der er blandt værnepligtige, videre op i systemet. Det gør noget for jobbet som officer.

- Lige så mange vi er, lige så forskellige er vi, og lige så mange perspektiver er der på tingene. Det er det, der gør det interessant at være officer, siger Jonas Vøg Andersen.

Samtidig er der også stor afveksling i de jobmuligheder, en officer har. Det får det hele til at gå op i en højere enhed for Jonas Vøg Andersen.

- Den ene dag kan du stå i en international mission, den næste kan du sidde på en dansk ambassade som attaché, den tredje kan du være i undervisningsmiljøet på FAK eller uddanne soldater på en garnison. Der er simpelthen så mange muligheder. Det er jo det, der gør det super interessant at være officer. Når jeg nogle gange har haft lyst til at kigge ud på den anden side af hegnet, så har jeg alligevel på trods af frustrationer tænkt, at det her giver mening. ■

HVOR GODT ER DU EGENTLIG DÆKKET, NÅR DU ACCEPTERER EN UDSTATIONERING?

NÅR ANSATTE I FORSVARET VÆLGER AT TAKKE JA TIL EN UDSTATIONERING, så betyder det ofte at både familie og ejendele flytter med. I den forbindelse har Forsvaret en ordning, hvor du får fragtet dit indbo til det pågældende land samt forsikrer det både under fragten og eventuelt en efterfølgende opmagasinering.

Forsvaret har tegnet en forsikring i TRYG, som anvendes i forhold til rejsegods.

Så skulle man jo tro, at alt er i orden, og at man er sikret godt både på ud- og hjemrejsen. Det er desværre ikke altid tilfældet!

I 20 måneder har HOD arbejdet med en sag, hvor et medlem lige var returneret fra udlandet. Han havde haft sit indbo med i udlandet, og det var efterfølgende også fragtet hjem til Danmark med et fragtfirma.

Idet pågældende ikke havde fundet et nyt sted at bo ved hjemkomsten, blev indboet opmagasineret ved fragtfirmaets foranstaltning.

Da medlemmet endelig havde fundet et nyt sted at bo i Danmark, henvendte han sig til flytte/fragtfirmaet, som desværre kunne oplyse, at hele hans indbo var bortkommet, men at de var villige til at yde et mindre erstatningsbidrag. Erstat-

ningen startede meget lavt, men endte til sidst op på 50% af værdien af indboet, som må anses for IKKE TILFREDSSTILLENDE.

Samtidig afviste forsikringsselskabet at dække indboet, fordi der var tale om bortkomst og ikke et tyveri.

HOD opfordrede derfor medlemmet til at anmelde tyveriet til politiet, da man ikke umiddelbart bare mister en container fuld af møbler, så reelt måtte indboet jo være stjålet. Politiet mente dog ikke, at de ville optage rapport på sagen, da der ikke var synlige tegn på indbrud/tyveri.

Hvor stiller det så medlemmet?

Jo, han har intet indbo og skal selv ud at investere i nyt, han får ingen dækning fra forsikringsselskabet, politiet vil ikke optage rapport på tyveriet, fragtselskabet har tilbudt ham 50% af værdien, og Forsvarsministeriets Personalestyrelse (FPS) oplyser, at det er personlig sag mellem pågældende, fragtselskabet og forsikringsselskabet, selv om det er FPS, som har tegnet og betalt forsikringen.

Sagen verserer – desværre – stadig!

Konsulent Steen Gøtsche

WEIBEL

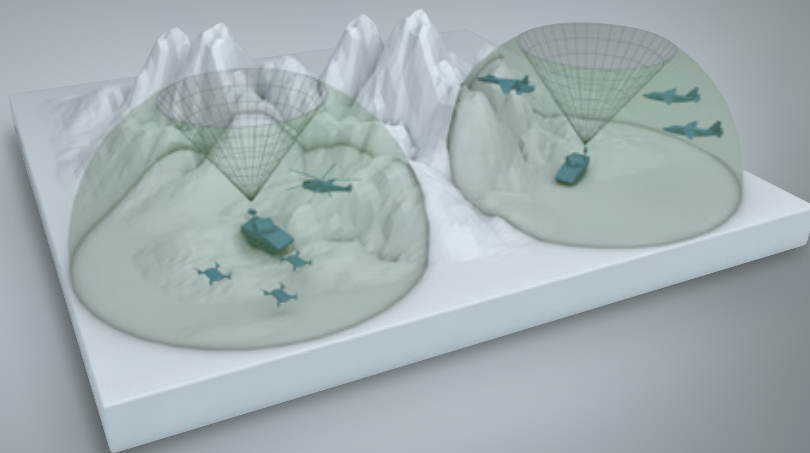
DOPPLER RADARS

THE FUTURE OF SHORT RANGE AIR DEFENSE

XENTA

Real time situational awareness
and decision making

Next-generation SHORAD radars for
detecting and tracking low, slow and small
flying objects and conventional air threats.
Providing you with continuous and accurate
air situational awareness in the short range
air defense spectrum.

Learn more at:
weibelradars.com

OFFICEREN

Nr. 4/2021, 30. årgang

ISSN: 2445-5326

Fagbladet Officeren er udgivet af

Hovedorganisationen af

Officerer i Danmark (HOD)

Olof Palmes Gade 10

2100 København Ø.

Tlf. +45 3315 0233

Fax: +45 3314 4626

www.hod.dk

Facebook: Hovedorganisationen af
Officerer i Danmark

Ansvarshavende redaktør:

Oberstløjtnant Niels Tønning

+45 2237 3966

niels@hod.dk

Redaktør:

Pressechef Vickie Lind

+45 5159 0742

vickie@hod.dk

Grafisk design:

Gregorius DesignThinking

Tryk: Jørn Thomsen Elbo A/S

Annoncer:

Ocean Design ApS

Dragstrupvej 12, Dragstrup

3250 Gilleleje

Annoncechef Casper Aistrup

cha@oceanmedia.dk

+45 3154 0300

Annoncepriser:

1/1 side: kr. 9.450

1/2 side: kr. 5.850

1/4 side: kr. 3.500

1/8 side: kr. 2.350

Priserne er inkl. 4 farver.

Redaktionen forbeholder sig ret til
at afvise annoncer, der strider mod
bladets tone og ånd.

Deadline for indlæg og annoncer:

Blad nr. 5/2021: 20. september

Som udkommer: 20. oktober

Blad nr. 6/2021: 8. november

Som udkommer: 8. december

Abonnement: 828,- kr. pr. år.

Redaktion afsluttet den
31. august 2021.

Kontrolleret oplag: 5.122 i perioden
1. juli 2017 – 30. juni 2018

Fagbladet Officeren er via
trykkeriet Jørn Thomsen Elbo
A/S certificeret efter følgende
internationale standarder:
ISO 14001 miljøcertificering, ISO 9001
kvalitetscertificering, FSC-certificering og
SvaneMærket.
Magasinet er trykt på miljørigtigt papir
med vegetabiliske farver.

22

- Det at være indsat i et yderst komplekst miljø, som Hormuzstrædet jo er, og indgå i en international, overvejende fransk stab har været vanvittig interessant og givende.

Kim Løye Sørensen, orlogskaptajn

Læs: Agenor gav store erfarings-booster til yngre danske søofficerer

Vedr. adresseændringer
kontakt venligst
HOD's sekretariat
Olof Palmes Gade 10,
2100 København Ø
Mail: hod@hod.dk